

<p align="center">CYNLLUN IAITH GYMRAEG</p> <p align="center">Cyngor Cymuned Llandrillo</p>		<p align="center">Llandrillo Community Council</p> <p align="center">WELSH LANGUAGE SCHEME</p>
<p>Mae Cyngor Cymuned Llandrillo wedi mabwysiadu'r egwyddor, wrth gynnal busnes cyhoeddus yng Nghymru, y bydd yn trin y Gymraeg â'r Saesneg ar y sail eu bod yn gyfartal. Mae'r cynllun hwn yn nodi sut y bydd y Cyngor yn gweithredu'r egwyddor honno wrth ddarparu gwasanaethau i'r cyhoedd yn Llandrillo.</p>	1	<p>Llandrillo Community Council has adopted the principle that in the conduct of public business in Wales it will treat Welsh and English on a basis of equality. This scheme sets out how the Council will implement that principle in the provision of services to the public in Llandrillo.</p>
<p>Mae'r Cyngor yn cydnabod y gall aelodau'r cyhoedd fynegi eu barn a'u hanghenion yn well wrth ddewis iaith, mai mater o arfer da yn hytrach na goddefgarwch yw eu galluogi i ddefnyddio'i dewis iaith o'i ac y gall gwadu'r hawl i ddefnyddio'i dewis iaith eu rhoi mewn sefyllfa anfanteisiol. Bydd y Cyngor felly yn cynnig i'r cyhoedd yr hawl i ddewis pa iaith i'w ddefnyddio wrth ymdrin ag ef.</p>	2	<p>The Council recognises that members of the public can express their views and needs better in their preferred language, that enabling them to use their preferred language is a matter of good practice rather than a concession and that the denial of that right could place members of the public at a real disadvantage. The Council will therefore offer the public the right to choose which language to use in dealings with the Council.</p>
<p>Nôd y Cyngor mewn perthynas â'r Cynllun hwn yw:</p> <p>galluogi pawb sydd yn defnyddio gwasanaeth neu drafod gyda'r Cyngor neu'n cyfrannu at y broses ddemocrataidd i wneud hyn trwy gyfrwng y Gymraeg neu'r Saesneg yn ôl dewis personol yr unigolyn.</p> <p>hyrwyddo defnydd o'r Gymraeg yn y gymuned.</p>	3	<p>In relation to this Scheme, the Council aims:</p> <p>to enable everyone who receives or uses the Council's services or contributes to the democratic process to do so through the medium of Welsh or English, according to personal choice.</p> <p>to encourage the use of the Welsh language in the community.</p>
<p>Mae gan y Cyngor naw o aelodau etholedig, ac mae'r Clerc yn gweithio'n rhan amser.</p> <p>Mae nifer o grwpiau cymdeithasol, diwylliannol a chymunedol yn chwarae rhan blaenllaw ym mywyd yr ardal. Mae'r Cyngor yn gweithio i hyrwyddo datblygiadau cymunedol a gweithgareddau cymdeithasol gan ymateb i anghenion lleol er mwyn gwella safonau byw yn yr ardal.</p>	4	<p>The Council has nine elected members, and the Clerk works part time.</p> <p>There are a number of social, cultural and community groups that play a prominent part in the life of the community. The Council is working to promote community development and social activities and respond to local needs to improve the living standards in the area.</p>

Polisiau a mentrau	5	Policies and initiatives
<p>Wrth lunio neu ystyried polisiau a mentrau newydd, bydd y Cyngor yn:</p> <p>asesu eu heffaith ieithyddol gan ofalu eu bod yn gyson â'r Cynllun Iaith;</p> <p>hyrwyddo a hwyluso defnyddio'r Gymraeg pryd bynnag y bydd hynny'n bosibl, ac yn symud yn nes at weithredu'r egwyddor o gydraddoldeb yn llawn pob cyfle a ddaw;</p> <p>ymgyngori â Chomisiynydd y Gymraeg ymlaen llaw ynglŷn ag unrhyw fwrriad fyddai'n effeithio ar y Cynllun hwn, neu Gynllun unrhyw gorff cyhoeddus arall. Ni newidir y Cynllun hwn heb gytundeb y Comisiynydd ymlaen llaw;</p> <p>sicrhau bod y sawl sydd yn ymwneud â llunio polisiau yn ymwybodol o'r Cynllun ac o gyfrifoldebau'r Cyngor o dan Ddeddf yr Iaith Gymraeg 1993 a Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011;</p> <p>sicrhau y bydd mesurau yn y Cynllun yn cael eu gweithredu wrth roi polisiau a mentrau newydd ar waith.</p>		<p>In devising new policies and initiatives the Council will:</p> <p>assess their linguistic effect and ensure that they are consistent with the Welsh Language Scheme;</p> <p>promote and facilitate the use of Welsh wherever possible</p> <p>consult with the Welsh Language Commissioner in advance regarding proposals that will affect the scheme, or the scheme of any other public body.</p> <p>ensure that those involved in formulating policy will be aware of the Scheme, and of the Council's responsibilities under the Welsh Language Act 1993 and the Welsh Language (Wales) Measure 2011;</p> <p>ensure that the measures contained in the Scheme are applied to new policies and initiatives when they are implemented.</p>
<p>Pan ymgynghori â'r Cyngor ar geisiadau cynllunio, bydd Cyngor yn annog ymgeiswyr i godi arwyddion – un o'r canlynol [Cymraeg] neu [dwyieithog] ar safleoedd megis swyddfeydd, busnesau a siopau ac archfarchnadoedd drwy gyfeirio at natur ieithyddol yr ardal.</p>		<p>When the Council is consulted on planning applications, the Council will encourage applicants to erect signs bilingually in locations such as offices, businesses and shops by referring to the linguistic nature of the area.</p>
<p>Lle mai dim ond mân wahaniaeth sydd rhwng y sillafiad Cymraeg â'r Saesneg o enw lle, stryd, ward, neu gymuned bydd y Cyngor yn cefnogi mabwysiadu'r ffurf Gymraeg.</p>		<p>Where only minor differences exist between the Welsh and English spelling of place, street, ward, or community names, the Council will support the adoption of the Welsh version.</p>
Safonau ansawdd	6	Standards of quality
<p>Bydd y Cyngor yn darparu gwasanaeth o'r un safon uchel ac yr un mor brydlon yn y ddwy iaith.</p>		<p>Services provided in English or Welsh will be of an equally high standard and equally prompt.</p>

Ymdrin â'r cyhoedd sydd yn siarad Cymraeg	7	Dealing with the Welsh-speaking public
<p>Gohebu ysgrifenedig (post ac e-bost) Bydd y Cyngor yn croesawu gohebiaeth yn y Gymraeg neu'r Saesneg.</p> <p>Ni fydd ateb gohebiaeth trwy gyfrwng y Gymraeg yn achosi oedi.</p> <p>Os derbynnir gohebiaeth yn y Gymraeg caiff ei ateb yn Gymraeg.</p> <p>Bydd gohebiaeth yn dilyn sgwrs ffôn neu wyneb yn wyneb neu gyfarfod lle sefydlwyd mai'r Gymraeg yw dewis iaith y person. Er ei fod yn bosibl na chynhaliwyd y drafodaeth yn y Gymraeg, Mi fydd y Gymraeg yn cael ei ddefnyddio.</p> <p>Dechreuir pob gohebiaeth ag aelod o'r cyhoedd yn ei dewis/ddewis iaith lle bo hynny'n hysbys.</p>		<p>Written communication (mail and e-mail)</p> <p>The Council will welcome correspondence in either English or Welsh.</p> <p>Correspondence through the medium of Welsh will not in itself lead to any delay</p> <p>Every letter received in Welsh will be answered in Welsh.</p> <p>All correspondence following a telephone or face-to-face conversation in Welsh or a meeting where it was established that Welsh is the preferred language of the person, although the discussion may not have been held through the medium of Welsh, will be in Welsh.</p> <p>All correspondence with a member of the public will be initiated in his/her preferred language if known.</p>
Bydd pob cylchlythyr a llythyr safonol i'r cyhoedd yn ddwyieithog.		Where relevant, the Council's official headed paper will include a statement in both languages making it clear that correspondence is welcome in either Welsh or English.
Cyfathrebu dros y ffôn	8	Telephone calls
<p>Gan nad yw'r Clerc yn siarad Cymraeg ar hyn o bryd, nid oes modd i'r Cyngor gynnig delio â galwadau yn Gymraeg yn y lle cyntaf. Ond pan fo aelod o'r cyhoedd yn dymuno siarad Cymraeg bydd y Clerc yn cynnig trefnu fod aelod Cymraeg o'r Cyngor yn dychwelyd yr alwad, a hynny o fewn – un ai [nodi'r munudau neu oriau] neu'n esbonio bod croeso i'r unigolyn barhau gyda'r alwad yn Saesneg neu anfon ei ymholiad yn Gymraeg trwy lythyr.</p>		<p>As the Clerk does not currently speak Welsh, the Council cannot deal with calls in Welsh from the outset. However when a member of the public wishes to speak Welsh the Clerk will offer to arrange for a Welsh speaking Council member to return the call within four hours]or explain that the individual is welcome to continue with the call in English or send in their enquiry in written form in Welsh.</p>

Pan ddaw swydd y Clerc yn wag bydd y Cyngor yn ei hysbysebu gan nodi fod sgiliau dwyieithog yn - un o'r canlynol [hanfodol] neu [dymunol] er mwyn i'r Cyngor allu cynnig gwasanaeth dwyieithog i'r cyhoedd.		When the Clerk's post becomes vacant it will be advertised confirming that bilingual skills will be desirable so that the Council can offer a bilingual service to the public.
Cyfarfodydd cyhoeddus a drefnir gan neu ar ran y Cyngor	9	Public meetings organised by or on behalf of the Council
Croesewir cyfraniadau yn y Gymraeg neu'r Saesneg mewn cyfarfodydd cyhoeddus a gynhelir gan y Cyngor. Gwneir hyn yn glir yn y papurau sy'n galw neu'n hysbysebu'r cyfarfod.		Contributions are welcomed in either Welsh or English at public meetings held by the Council. This will be stated clearly in the notices that inform or publicise the meeting.
Pan fo'n hysbys i'r Cyngor fod aelod o'r cyhoedd yn dymuno siarad Cymraeg mewn cyfarfod cyhoeddus fyddai fel arall yn uniaith Saesneg, dylid parchu hynny trwy wneud y trefniadau cyfieithu priodol.		When the Council is aware that a member of the public wishes to speak Welsh in a public meeting that would otherwise be conducted in English, this should be respected by providing appropriate translation arrangements.
Bydd o leiaf – un neu ddau o'r canlynol [un swyddog] [aelod etholedig] yn bresennol mewn cyfarfodydd cyhoeddus i groesawu'r cyhoedd ac i ddelio ag ymholiadau, cwestiynau neu sylwadau yn Gymraeg.		At least – one [Elected Member will be present at public meetings to welcome the public and to deal with enquiries, questions or comments in Welsh.
Bydd unrhyw ddeunyddiau ysgrifenedig megis taflenni neu sleidiau sy'n cael eu defnyddio mewn cyfarfod cyhoeddus yn ddwyieithog.		Any written materials such as leaflets or slides that are used in public meetings will be bilingual.
Cyfarfod arferol y Cyngor	10	Ordinary Council meetings
Mae cyfarfodydd y Cyngor yn cael eu cynnal yn – un o'r canlynol [Gymraeg] neu [ddwyieithog]		The Council's meetings are conducted bilingually
Bydd pob hysbysiad a Rhaglen o gyfarfodydd y Cyngor yn dwyieithog.		The notice and Agenda for the Council's meetings will be bilingual.
Cyfarfodydd wyneb yn wyneb gyda'r cyhoedd	11	Face-to-Face meetings with the public
Pan nad yw'r Clerc yn ddwyieithog, ond o leiaf rhai o'r aelodau yn ddwyieithog ac yn barod i gyfarfod ag aelod o'r cyhoedd sydd eisiau trafod yn Gymraeg, bydd y Cyngor yn croesawu cyfarfodydd gyda'r cyhoedd yn y Gymraeg neu'r		When the Clerk does not speak Welsh, but at least some Members are bilingual and are willing to meet with members of the public who wish to discuss matters in Welsh, the Council welcomes meetings with the public in either Welsh or

Saesneg, a bydd y Clerc yn gofalu fod trefniadau yn cael eu gwneud i alluogi unrhyw aelod o'r cyhoedd sydd eisiau trafod materion yn y Gymraeg i wneud hynny gydag aelod ddwyieithog o'r Cyngor.		English, and the Clerk will ensure that appropriate arrangements are taken to enable any member of the public who wishes to discuss matters in Welsh to do so with a bilingual Member of the Council.
Gwefan a safleoedd rhwydweithio cymdeithasol	12	Websites and social media sites
Bydd cyhoeddiadau a wneir ar ran y Cyngor ar y we yn Gymraeg neu'n Gymraeg a Saesneg.		Announcements made on the internet on behalf of the Council will be in Welsh and English.
Hunaniaeth gorfforaethol	13	Corporate identity
Bydd enw'r Cyngor yn Gymraeg neu'n ddwyieithog.		The Council's name is to be in Welsh and English.
Arwyddion swyddfa'r Cyngor	14	
Llunio a chyhoeddi deunyddiau cyhoeddus	15	Producing and publishing public documents
Os bydd fersiynau Cymraeg a Saesneg yn cael eu cyhoeddi ar wahân, bydd y ddau fersiwn yn ymddangos ar yr un pryd, yn cael eu dosbarthu gyda'i gilydd a byddant yr un mor hawdd i'w cael.		If Welsh and English versions are published separately they will appear simultaneously, be distributed together and be equally accessible.
Yng nghyd-destun gweithgareddau hysbysebu a chyhoeddusrwydd bydd materion sy'n ymwneud â'r Gymraeg, addysg Gymraeg, Treth y Cyngor a gwybodaeth am etholiad/isetholiad lleol yn ddwyieithog.		Advertising and publicity activities dealing with the Welsh language, Welsh medium education, Council tax, information about local elections/by-elections will be bilingual.
Bydd hysbysebion a hysbysiadau y Cyngor, - i'w gosod yn y wasg, ar hysbysfyRDDau neu mewn unrhyw gyfrwng arall, yn ddwyieithog.		Council advertisements and notices dealing with the Welsh language, Welsh medium education, Council tax, information about local elections/by-elections – to be placed in the press, on notice boards or any other medium will be bilingual.
Bydd hysbysebion swyddi yn ymddangos yn ddwyieithog mewn cyhoeddiadau Saesneg/dwyieithog ac yn Gymraeg yn unig mewn cyhoeddiadau Cymraeg gyda throednodyn yn Saesneg.		Job advertisements will appear bilingually in English/bilingual publications and in Welsh only in Welsh language publications with a footnote in English.
Gwobrwyo grantiau a chymorth ariannol	16	Awarding grants and financial assistance
Yn y manylion a roddir i'r rhai sy'n bwriadu ymgeisio am gyfraniad ariannol tuag at weithgareddau lleol, bydd y Cyngor		In the information that is sent to those intending to apply for financial assistance towards local activities, the Council will

<p>yn gwneud yn glir fod angen i ymgeiswyr ddisgrifio sut y maent yn bwriadu adlewyrchu natur ieithyddol y gymuned a'u cynulleidfa yn y gweithgaredd(au) y maent yn gofyn am gefnogaeth ariannol tuag ato(ynt). Wrth bwysio a mesur ceisiadau, bydd y Cyngor yn sicrhau fod ymgeiswyr wedi adlewyrchu natur ieithyddol y gymuned a'u cynulleidfa yn briodol yn eu cais</p>		<p>make it clear that there is need for applicants to describe how they intend to reflect the bilingual nature of the community and their audience in the activity(ies) for which they require financial support. When considering applications, the Council will ensure that applicants have appropriately reflected the linguistic nature of the community and their audience in their application.</p>
<p>Gwasanaethau a ddarperir gan drydydd parti</p>		<p>Services provided by a third party</p>
<p>Bydd unrhyw drefniadau a wneir gan y Cyngor i ddefnyddio trydydd bartïon i ddarparu gwasanaethau cyhoeddus ar ei ran yn cydymffurfio â gofynion penodol y Cynllun fel a amlinellwyd gan y Cyngor. Bydd y Cyngor yn nodi pa fesurau perthnasol o'r Cynllun y fydd ei angen i'r trydydd parti gydymffurfio â nhw yn y manyleb tendro neu gontract.</p>		<p>Any arrangements made by the Council to use a third party to deliver services to the public on its behalf will comply with the specific requirements in the Scheme as outlined by the Council. The Council will outline which relevant measures in the Scheme the third party will have to adhere to within the tendering or contract specifications.</p>
<p>Trefniadau gweinyddol a monitro</p>	<p>18</p>	<p>Administrative arrangements and monitoring</p>
<p>Mae gan y Cynllun hwn gefnogaeth lawn y Cyngor.</p>		<p>This scheme has the full support of the Council.</p>
<p>Y Clerc fydd yn gyfrifol am weithrediad y Cynllun o ddydd i ddydd o fewn y Cyngor.</p>		<p>The Clerk will be responsible for implementing the Scheme on a day-to-day basis within the Council.</p>
<p>Yn ôl y galw bydd y Clerc yn sicrhau bod canllawiau a chyfarwyddiadau ar gael i bawb sydd yn ymwneud â gweithredu'r Cynllun.</p>		<p>According to need, the Clerk will ensure that guidelines and instructions will be available to all who are involved in the implementation of the scheme.</p>
<p>Clerc y Cyngor fydd yn gyfrifol am fonitro gweithrediad y Cynllun.</p>		<p>Responsibility for monitoring the Scheme will rest with the Clerk of the Council.</p>
<p>Bydd y Cyngor yn rhoi cyhoeddusrwydd i'r cynllun yn rheolaidd.</p>		<p>The Council will publicise the Scheme regularly</p>
<p>Cwynion</p>	<p>19</p>	<p>Complaints</p>
<p>Dylid cyfeirio unrhyw sylwadau, cwynion neu awgrymiadau sy'n gysylltiedig â'r Cynllun i sylw:</p> <p>Sian E Thomas, Blaen Ial, Bryneglwys, Corwen LL21 9LE clerc@cyngorcymunedllandrillo.cymru</p>		<p>Any comments, complaints or suggestions regarding the Scheme should be addressed to:</p> <p>Sian E Thomas, Blaen Ial, Bryneglwys, Corwen LL21 9LE clerc@cyngorcymunedllandrillo.cymru</p>

Adolygu	20	Review
Bydd y Cyngor yn adolygu cynnwys y Cynllun hwn pob 3 blynedd.		The Council shall review the contents of this Scheme every 3 years.